

Tien jaar Wna

In september is het tien jaar geleden dat de Wet op het notarisambt werd aangenomen. In de aanloop naar september laat Notariaat de woordvoerders van de verschillende politieke partijen aan het woord over de Wna, Hammerstein en andere zaken die het notariaat aangaan. Deze maand: Bert Doorn Europarlementariër voor het CDA.

Geen olifanten in de Europese civielrechtelijke porseleinkast

De verkiezingen voor het Europees Parlement zijn achter de rug. De opkomst viel weer tegen. Jammer, maar het lukt kennelijk niet om het grote publiek te doordringen van het belang van Europa. Ik heb de afgelopen tien jaar veel werk gemaakt van de verbetering van de kwaliteit van wetgeving en verbetering van het toezicht op naleving. Je hebt niets aan regels wanneer ze niet gehandhaafd worden of aan ingewikkelde regels die meer problemen veroorzaken dan oplossen. Het zijn onderwerpen die ongelofelijk belangrijk zijn, maar de gemiddelde Europeaan ligt er niet van wakker.

Actie

Ondanks het gebrek aan publieke belangstelling is het werk in het Europees Parlement buitengewoon boeiend. Zeker wanneer je werkterrein ligt in de machinekamer van het Europese integratieproces, de Commissie Juridische Zaken en de Commissie Interne Markt. Veel van het werk dat daar verzet wordt, vereenvoudigt het zakelijk en persoonlijk verkeer tussen de lidstaten. Want de verschillen blijven groot, zo bleek onlangs ook weer uit een publicatie van VNO-NCW 'Wanneer wordt het nu eindelijk 1992', voortbordurend op de 'actie 1992' om een eind te maken aan de vele handelsbelemmeringen tussen lidstaten. Nu hoeven die verschillen lang niet altijd bestreden te worden met Europese wetgeving. Liever niet. Maar wanneer het interne marktverkeer belemmerd wordt, is een actie van Brussel en de lidstaten vereist.

Voorzichtig opereren

In een EU anno 2009 is een soepel functionerende Europese rechtspleging met oog voor grensoverschrijdend ondernemen absoluut noodzakelijk. Uiteraard met behoud van nationale juridische tradities. Zeker wanneer we ons bewegen op het terrein van het civiele recht, is voorzichtigheid geboden.

Een voorbeeld van dat voorzichtig opereren is de publicatie vorig jaar van de 'Common Frame of Reference of European Contract law'. De wat minder serieuze kranten berichtten al dat Europa een nieuw BW ging voorschrijven. Niets is minder waar. Deze CFR bevat onder meer definities, rechtsbeginselen en modelregels voor verbintenissen. In de toekomst moet de definitieve juridische status van het CFR blijken. Voorlopig wordt het door de Europese wetgever en de Europese Commissie gebruikt als 'gereedschapskist' voor het uitwerken van sectorale wetgeving zoals consumentenrecht. Daarnaast is het door de Commissie gelanceerde idee om het CFR de status van alternatief rechtstelsel te geven toe te juichen. Contractspartijen wordt hiermee de keus gelaten om in plaats van een nationaal recht het CFR als toepasselijk recht te kiezen.

Moeizaam proces

In het kader van het Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie in 2004 werd intensief gesproken over het familierecht. De lidstaten willen belemmeringen op het gebied van huwelijks- en erfrecht tegengaan. Een moeizaam proces omdat de nationale stelsels voor familierecht zeer traditioneel en cultureel gebonden zijn. Zo leidt het streven om tot gelijke definities van familierechtelijke begrippen te komen tot grote trammelant. Denk aan het begrip geregistreerd partnerschap. Nederlanders met een geregistreerd partnerschap kunnen hun vakantiehuis in Frankrijk niet nalaten aan hun kinderen, omdat Frankrijk – dat zelf ook een geregistreerd partnerschap kent – aan het Nederlandse geregistreerd partnerschap geen rechtsgevolgen verbindt. Nog moeizamer ligt het voor landen als Italië of Polen, waar geen enkele vorm van partnerschap buiten het civielrechtelijke huwelijk juridisch bindend kan worden gemaakt. Het valt buiten de bevoegdheid van de EU het door religieuze en culturele achtergrond van deze landen gevormde familierecht te veranderen.

Stap voor stap

In juli zal het nieuwe Europees Parlement aantreden. Deze zeker niet uitputtende opsomming laat zien dat er achter en voor de schermen veel gebeurd is, maar ook dat er nog veel gedaan moet worden. Europa scheidt een rechtskader, dat door de lidstaten moet worden ingevuld. Nationale rechtstelsels zullen langzaam maar zeker naar elkaar toegroeien. Stap voor stap, en zeker geen olifanten in deze porseleinkast...